

het Volksbelang

Liberaal Vlaams Tijdschrift
www.hetvolksbelang.be

nr 10 - December 2013
Jaargang 134
maandblad

Het kanteljaar

Alle politieke analisten, peilers, communicatiespecialisten en andere voorspellers zien in 2014 een belangrijk jaar. In de eerste plaats omdat op 25 mei 2014 er verkiezingen zijn voor zowel de regionale, federale als Europese parlementen. Na deze verkiezingen waar alle parlementen voor vijf jaar zullen zetelen en voortaan altijd samenvallen, zal de kiezer tot in 2018 moeten wachten om een stem uit te brengen. Dan zijn er gemeente- en provincieraadsverkiezingen. In 2019 pas de volgende parlementsverkiezingen.

Wij laten voorlopig alle voorspellingen voor wat ze zijn en wensen u als trouwe lezer een Gelukkig Nieuwjaar.

Van de redactie
door Bert Cornelis

Een pluim voor Di Rupo

Aan het einde van 2013 bleek dat er nooit eerder zoveel betaald werd met bank- en kredietkaarten. Op piekmomenten werden er zelfs 11.000 betalingen per minuut geregistreerd. Zouden we dan toch de crisis overleefd hebben? Zou de Belg opnieuw aan het consumeren zijn gegaan? Het zou alleszins een opsteker zijn voor de economie.

Er kon nog een ander record in de laatste dagen van 2013 worden genoteerd: nooit hadden de Belgen zoveel geld op hun spaarboekjes staan. Of dat zo goed is voor de economie, is een andere zaak. "Geld moet rollen", zei ooit een notoir Brussels liberaal. En hij had nog gelijk ook. Slapend geld draagt niet bij tot het opkrikken van de economie en belemmert de vooruitgang en ontwikkeling van een land.

De overheid heeft geld geroken. Het gaat wat beter met de huishoudelijke financiën en er wordt in de richting van de 'hardwerkende Vlamingen' gekeken. De minister van Financiën kreeg de noeste spaarders in het vizier. Wie wat centjes opzij heeft, wordt meteen in het hok van de 'foefelaars' geduwd. Gelukkig dat de plannen van de minister van Financiën werden gekelderd. Wat er op tafel lag, kwam van een wolf in schaapsvacht. Namelijk je privacy opgeven en alles voorbereiden voor extra vermogensbelastingen. Open Vld heeft zich dit keer niet laten rollen en de spaarders verdedigd. Wellicht tot na de verkiezingen, want dan zal de fiscaliteit in al haar aspecten op de onderhandelingsstafel komen waarbij naar middelen zal gezocht worden om spaargelden toch te activeren.

2013 is ook geëindigd met een akkoord over de hervorming van de banksector. De 'bankenwet' zal de geschiedenis ingaan als het laatste grote wapenfeit van de regering Di Rupo, want straks zijn er verkiezingen en dan is deugdelijk besturen aartsmoeilijk. Met die bankwet heeft deze regering, die door de lange onderhandelingen een fel ingekorte legislatuur had, toch nog een belangrijke wet op haar palmares kunnen schrijven. Tijdens zijn uitzetting voor het LVV gaf Herman De Croo een uitgebreid overzicht van de verwezenlijkingen van de regering Di Rupo. De splitsing van BHV, de zesde staatsvorming, de activering van werklozen, de hervorming van de pensioenen, de succesvolle migratie- en asielpolitiek, effectieve strafuitvoering bij Justitie, het eenheidsstatuut voor arbeiders en bedienden, loonkostenvermindering. Het is geen onaardig lijstje voor een regering die er in

moeilijke omstandigheden moest aan beginnen en waar weinigen echt in geloofden. Elio is voor ons met glans geslaagd en het was lang geleden dat zo'n moeilijke coalitie, met zes partners, zo'n rapport kon voorleggen. Meestal liepen veelpartijregeringen in ons land snel op de klippen. Dat pleit echt voor het staatsmanschap van Di Rupo.

En hoe was het intussen met Vlaanderen gesteld? Daar kregen we een heel ander plaatje. Kris Peeters als zelfgenoegzame minister-president, zwakke en ruziënde ministers, onbeslistheid over grote dossiers zoals de ring rond Antwerpen, of onderwijs waar de minister meer afgevoerde decreten dan goedgekeurde in zijn schuif heeft zitten. Peeters wil 'mister Flanders' blijven na mei 2014. Of dat mogelijk zal zijn, met N-VA, of met Open Vld? Of met beiden? Bart De Wever zit

vast in Antwerpen. Hij zal de komende weken de spanning opdrijven en dan een beslissing nemen of hij echt voor het premierschap gaat en Kris Peeters in Vlaanderen blijft. Het bedrag van 350.000 Antwerpenaren

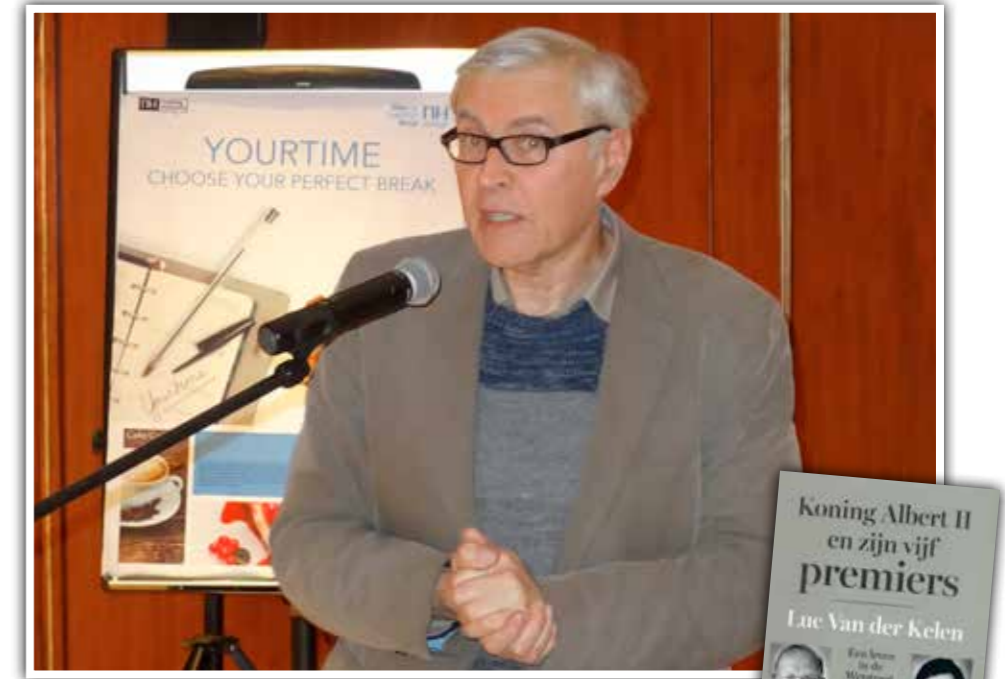
neemt De Wever er dan wel bij. Intussen even schepen Homans op het Schoon Verdiep parkeren, om de stoel warm te houden. Binnen N-VA heerst er spanning. De helft van de nu verkozen parlementsleden zal niet meer terugkomen en vervangen worden door andere (en betere?) kandidaten. Er is nu tijd genoeg om nieuwkomers te zoeken, of ze bij andere partijen weg te plukken. Dit kan een bron van interne verdeeldheid worden. Zal de Vlaming zwichten voor de 'Sturm und Drang' van De Wever, of plooit hij zoals zijn inborst aanvoelt, terug op standvastigheid en zekerheid, en stort hij zich niet in onbekende (de splitsing van België!) avonturen? Open Vld zal tijdens de komende campagne tegenover de twee blokken van N-VA en CD&V komen te staan. Indien de tot op heden vermeende toenadering tussen de gewezen kartelpartners effectief waarheid wordt (zijn er misschien voorakkoorden in de maak?) dan heeft Open Vld er alle belang bij om op eigen kracht naar de verkiezingen te gaan en een waardig en eerlijk alternatief voor het christendemocratisch en Vlaams-nationalistisch blok aan de kiezer aan te bieden. Op enkele schoonheidsfoutjes na, reden de Vlaamse liberalen een mooi parcours. De liberale ministers leveren goede rapporten af. Maar zullen zij ook in stemmenwinst kunnen omgezet worden?

"Het is geen onaardig lijstje met realisaties voor een regering die er in moeilijke omstandigheden moest aan beginnen en waar weinigen echt in geloofden."

LVV-EINDEJAARSRECEPTIE MET LUC VAN DER KELEN

De lafhartigheid van de overloper

Ter gelegenheid van de eindejaarsreceptie van het LVV werd als gastspreker de gewezen editorialist en politiek journalist van Het Laatste Nieuws, Luc Van der Kelen, uitgenodigd. Met de veelzeggende titel: "Geraakt de Wetstraat 16 nog verhuurd?" liet hij zijn licht schijnen over de politieke evolutie in België en Vlaanderen. Hij haalde zwaar uit naar de recente overlopers van Open Vld naar N-VA.

Luc Van der Kelen puurde uit zijn boek dat recent verscheen: "Koning Albert II en zijn vijf premiers. Een leven in de Wetstraat. Memoires van een commentator". Daarin belicht hij ruim 20 jaar politieke journalistiek en maakt hij de balans op van het bewind van Koning Albert die op hetzelfde moment aantrad als Van der Kelen politiek redacteur werd van de krant (1).

Onbezorgd bijverdienen

Van der Kelen is sinds juni van dit jaar met pensioen en heeft het duidelijk naar zijn zin. Elke maandag kan hij zich in de krant nog uitleven als opiniemaker (en daarvoor dankt hij vooral minister van Pensioenen Alexander De Croo waardoor hij onbepakt als gepensioneerd kan bijverdienen). Verder wordt hij nog geregeld als commentator op radio en tv gevraagd.

Van der Kelen noemt zichzelf een liberaal, maar ook een libertariër. Hij is al jaren lid van het LVV en mocht reeds eerder het verbond toespreken. Op de eindejaarsreceptie stelde hij met genoegen vast dat Open Vld,

de Vlaamse liberale partij, opnieuw de kernwaarden zoals de vrijheid, heeft ontdekt en daar ook voor durft uitkomen. Hij hoopt dat Open Vld-voorzitter Rutten de nodige adempunt krijgt en de hoop kan opbrengen om vooruit te gaan.

Maar wie de voorbije verkiezingsuitslagen bekijkt, moet vaststellen dat de Vlaamse liberalen van ver moeten komen. N-VA verdubbelde sinds 2009 zijn procenten en zullen volgens Van der Kelen volgend jaar mei 2014 ergens tussen de 25 en de 31% landen. Dit betekent dat zij over ongeveer 20 parlementsleden zullen beschikken. "De overlopers hun broodje is dus gebakken", zo haalde hij zwaar uit naar de overlopers Lorin Parys en Annick De Ridder: "Parys had niet eens de euvele moed om zijn voorzitter Gwendolyn Rutten, met wie hij in 2010 campagne voerde, op voorhand van zijn overstap naar N-VA in te lichten. Dit is een soort van lafhartigheid die ik van een zogenaamd jong aankomend politiek talent niet verwacht. Ik vraag me af of je het wel waard bent om met zo'n ingesteldheid in de politiek te gaan?"

Wilfried Martens

Van der Kelen verwees herhaaldelijk naar zijn boek, dat in dit opzicht meer dan lezenswaardige lectuur is. Daarbij loopt er één lijn doorheen België: een land dat nooit echt perfect is bestuurd. Voor hem was Wilfried Martens de grootste aller premiers omdat met hem het herstelbeleid werd ingezet dat tot op vandaag loopt. Met enkele tussenpozen, zoals de paarsgroene regering van Verhofstadt, of de verloren tijd van Yves Leterme, toen alles wat op zijn beloop werd gelaten en men de vruchten van de besparingen niet wenste te plukken of door onbestuurbaarheid verkwanselde.

Meer Europa?

Zijn vrees is verder dat het in mei 2014, met de regionale, federale en Europese verkiezingen, "de moeder aller verkiezingen", niet over het belangrijkste niveau zal gaan: Europa.

LEES VERDER OP PAGINA 7

“waarvan akte...”

Goede Liberale Vrienden,

het hoeft weinig betoog om vast te stellen dat het wat onwennig is om een jaaroverzicht samen te stellen als het jaar nog niet helemaal om is. Er kan immers nog zoveel gebeuren... en de berichten van de afgelopen dagen hebben dat eens te meer bewezen. De donkere dagen vóór de eindejaarsfeesten zijn blijkbaar voor velen de geknipte gelegenheid om zich nog eens extra in het nieuws te werken. Maar een mens moet er toch één keer een punt achter zetten ...

... en dit jaar heb ik ervoor gekozen dit op vrijdag 13 december te doen. Ik ben niet erg gelovig, laat staan bijgelovig, maar dit kwam mij gewoon het beste uit. Ik verontschuldig mij dus nu al bij u allen als ik misschien ongewild enkele spitante feiten uit 2013 aan mijn neus heb zien voorbijgaan. Er blijven er anders wel voldoende over om ons druk te maken, in vreugde of in ergernis, want onverschilligheid is nu eenmaal geen optie.

Brute pech

Het LVV is in 2013 niet altijd van brute pech gespaard gebleven. Zo hadden wij in het eerste nummer van *Volksbelang* niet zonder trots aangekondigd dat wij eind dit jaar ons 100-jarig bestaan zouden vieren. De feitelijke vereniging *Liberaal Vlaams Verbond* werd inderdaad op 16 oktober 1913 opgericht en het spreekt voor zich dat wij de goegemeente met enig gedruis hieraan zouden herinneren. Er waren zowaar al een datum en een locatie vastgelegd en de voorbereidingen voor het feestboek waren ook reeds gemaakt... en in *Volksbelang* is hieraan gedurende het hele jaar in diverse bijdragen de nodige aandacht besteed. Tot wij node moesten vaststellen dat onze voorzitter Clair Ysebaert, wiens inspirende ijver en zwerige stijl wij nu al een half jaar hebben moeten missen, nog niet vol-

Oscar de Wandel, algemeen secretaris LVV

doende hersteld zou zijn om samen met ons op de kranige jarige te kunnen klinken. En dus gingen wij wat met de datum schuiven, tot 22 maart 2014, in de hoop dat wij dan allen samen de kaarsjes zullen kunnen uitblazen.

Een beetje pech hadden wij ook toen wij op 3 december een geplande bijeenkomst met Vicepremier en Federaal Minister van Pensioenen Alexander De Croo naar een later tijdstip dienden te verplaatsen omdat de politieke agenda van de bewindsman er anders over besliste.

Maar vader Herman bleek maar al te graag bereid om in te springen. Het ging dan wel niet wezenlijk over de pensioenen, zoals in het oorspronkelijk programma aangekondigd, maar wij kregen toch wel een eigenzinnig-be-

vlogen analyse van de liberale aanwezigheid in de regering Di Rupo. Of hoe je van de nood een deugd maakt en er bovenop nog wat plezier aan beleeft. In oktober stal journalist en auteur Chris De Stoop letterlijk het hart van de aanwezigen door zijn verhaal over moslim-radicalisme en terrorisme naar aanleiding van zijn boek *Vrede zij met u, zuster*. In mei hield VUB-hoogleraar Herman Matthijs de huidige zesde staatsvorming tegen het licht van de recente geschiedenis van ons land: eindpunt of opstap naar een volgende communautaire ronde? In april organiseerden het LVV en het LVSV naar jaarlijkse gewoonte samen hun lenteconferentie rond het thema *“Welvaartstaat vaarwel? Wie leeft boven zijn stand en wie niet?”*: deelnemers waren Vicepremier en Federaal Minister van Pensioenen Alexander

De Croo, Volksvertegenwoordigers Wouter De Vriendt (Groen) en Karin Temmerman (sp.a), Prof. dr. Bea Cantillon en Prof. dr. Marc De Vos, Jan Denys, public affairs-manager en arbeidsmarktdeskundige bij Randstad en welvaartseconoom Prof. dr. Erik Schokkaert. In maart deed Gouverneur van de Nationale Bank Luc Coene de uitdagingen van onze economie uit de doeken en in februari kwam Prof. dr. Carl De Vos ons vertellen dat de ideologieën terug waren van eigenlijk nooit weg geweest.

Strijd tegen het status-quo

Dit alles, goede vrienden, omdat wij op onze nieuwjaarsbijeenkomst met meer dan gewone aandacht hadden geluisterd naar Gwendolyn Rutten, pas aangetreden voorzitter van Open Vld en wij blijkbaar toen al hadden begrepen dat zij van het liberale ideeëngoed opnieuw het vliegwieltje van de partij wou maken. Koren op onze molen, want zij voegde er toen geestdriftig aan toe: *“Onze vooruitstrevende ideologie kampt met de regelmaat van de klok met tegenwind uit conservatieve hoek. U weet dat beter dan wie ook. De geschiedenis van het Liberaal Vlaams Verbond staat bol van de vaak moeilijke maar altijd gepassioneerde strijd tegen het status quo.”* Enkele dagen later herhaalde zij haar uitgangspunten op de nieuwjaarsreceptie van Open Vld: *“We leven in onzekere en moeilijke tijden. Maar juist in deze tijd is er behoefte aan een partij die laat zien dat ze zelfvertrouwen heeft. Die gelooft in vooruitgang. En optimisme uitstraalt. Het draait dit jaar om de economie. Om groei. U kent onze recepten: hervormen, méér vrijheid, méér optimisme. Méér geloof in vooruitgang. Wij zijn de partij van vrijheid en vooruitgang. Waar hadden wij dit nog gehoord? Was dit de zoveelste eendagsvlug? Er was voor het LVV in ieder geval voldoende aanleiding om er zorg voor te dragen dat het ontluikende voor-*

uitgangsoptimisme niet onmiddellijk in de kiem werd gesmoord. En dus waren wij ook al blijmoedig gestemd toen wij vaststelden dat in juni *“De geëngageerde burger, inleiding tot een nieuwe politieke lente”* en in november de *Toekomstverklaring* van Open Vld op dezelfde ideeën voortborduurden: weg van pessimisme, isolationisme en verzuring. Tegen fnuikend conservatisme, verlamdend extremisme en populistische kletsboek en resoluut kiezen voor vernieuwing, creativiteit, initiatief en dynamisme.

En, zoals te verwachten was, bleven de reacties niet uit. Niet van links en niet van rechts, om het nog maar eens op de klassieke manier te zeggen. Was dit een nostalgische stap terug naar de toenmalige PVV? Een ietwat naïeve poging om, net als vijftig jaar geleden, het politieke marktaandeel van zowat 10% in één klap te verdubbelen? Betekende het afzweren van het *“confederalisme”* en de resolute keuze voor *“federalisme”* de doodsteek voor de nochtans niet zo uitgesproken “V” in Open Vld? In een opiniestuk in Knack deze zomer vatte Walter Pauli de situatie als volgt samen: in 2010 was *“Open VLD ... links en rechts en Vlaams en Europees tegelijk. En verloor dus haar profiel. En de verkiezingen. Het is dus logisch dat Gwendolyn Rutten de partijlijn weer scherp en helder wil...”*

Het is een risicovolle operatie. Open VLD wordt de eerste traditionele partij die opnieuw ronduit pro-Belgisch is, en dus per definitie anti-Bart De Wever. Daar is lef voor nodig. Vraag blijft of de operatie ook verstandig is. In de peilingen haalt Open VLD opnieuw een pre-Vanaudenhovescore van 10 procent. Maar anders dan in de jaren zestig is het niet zo evident meer om de liberale partij te verruimen. Katholieken zijn er niet meer. Vlaams-nationalisten zijn niet meer welkom. En linkse en rechtse kiezers hebben keuze te over. Gwendolyn Rutten speelt hoog spel. Ofwel

voelt ze als eerste aan dat het land de communautaire conflicten doodmoe is, en boort ze een onvermoed electoraal reservoir aan. Ofwel leidt de operatie-Rutten naar een dappere maar kleine liberale partij. Een blauwe variant van Groen.”

Geweldige tijd

Inmiddels zijn wij een half jaar verder. De *“onzekere en moeilijke tijden”* uit Ruttens nieuwjaarstoespraak hebben dan wel plaats gemaakt voor een *“geweldige tijd”*. Een tijd met *steeds minder grenzen en steeds meer mogelijkheden*, dit neemt uiteraard niet weg dat er nog wat puin te ruimen valt vooraleer wij het spreekwoordelijke land van melk en honing kunnen binnentreden. En vanzelfsprekend verzetten ook wij ons bij het L.V.V. evenzeer *“tegen doemdenken, verzuring, betutteling en afgunst. Tegen machtsconcentratie en onvrijheid... Tegen eenheidsdenken of angst voor verandering.”* Ook wij opteren voor *“vrijheid, verantwoordelijkheid en engagement... Voor het recht om, vanuit gelijke kansen, je leven in eigen handen te nemen. Voor de opdracht om te werken aan een betere toekomst.”* Het Liberaal Vlaams Verbond is al jaren de pleitbezorger van een ideologische herijking van de partijstandpunten en kan zich dus enkel verheugen op deze ideologische opwaardering.

Waakzaam blijven

Beste vrienden, het zou wel van verregaand cynisme getuigen als wij nu kwistig met blauwzuur zouden gaan strooien en een kritische stem lieten horen, net op het ogenblik dat er eindelijk weer eens een voldragen maatschappelijk liberaal project in de steigers staat. Maar niettemin blijven wij waakzaam, niet het minst omdat wij er ons zeer goed van bewust zijn, dat de weg nog lang is en de gevaren groot. Het is in het verleden al wel vaker gebleken dat er niet zoveel nodig

is om de blauwe trein te doen ontsporen. De monsterverkiezingen van 2014 staan in de steigers, er wordt zowat overal te lande aan de partijprogramma's getimmerd en de potentiële kandidaten worden zenuwachtig. Recente aankondigingen van vaandelvlucht en opportunisme kunnen dit enkel bevestigen. Vraag is natuurlijk of wij per definitie hierom onze kleren moeten scheuren en ons hoofd met as bestrooien...

Als het inderdaad de bedoeling is om de fundamenten van de liberale filosofie opnieuw op de politieke kaart te zetten, dan kunnen wij ons geen lauwheid veroorloven. Om de grondbeginselen van het toekomstmanifest bij de kiezer te verdedigen en waarden als *"vrijheid ... engagement ... solidariteit ... seculiere waarden ... recht op zelfbeschikking ... samenleven in diversiteit ... respect voor privacy ... subsidiariteit ... transparantie ... participatie"* -ik citeer uit de *Toekomstverklaring*- maatschappelijk ingang te doen vinden, zullen wij in eerste instantie kandidaten en mandatarissen nodig hebben die uit stevig hout gesneden zijn en geen avonturiers. Politiek bedrijven is immers een complexe onderneming en de verwezenlijking van partijprogramma's hangt niet enkel af van hun deugdelijkheid of van de inzet en de geloofwaardigheid van hen die ze uitdragen en verdedigen. En dan is er het niet te onderschatten detail dat na verkiezingen ook nog coalitiesgesprekken volgen en dat men partners moet vinden die bereid zijn om elkaars partijprogramma's op zijn minst naar de geest gezamenlijk uit te voeren en in beleidsmaatregelen om te zetten.

Daar ligt natuurlijk ook de achilleshiel van de Belgische politiek, waar de breuklijnen niet enkel de onderscheiden taal- en cultuurgemeenschappen en/of gewesten verdelen, maar waar ook binnen deze entiteiten ernstige verschillen bestaan over de wijze waarop je de samenleving organiseert. Logischerwijze lijkt het voor de hand te liggen, dat de zopas vermelde liberale uitgangspunten, die een maximale invulling geven aan de rechten en plichten van het individu en die het interventionisme van overheid en drukingsgroepen terugdringen tot hun kernopdracht, bij iedere democraat op zijn minst van het voordeel van de twijfel zouden mogen genieten, maar telkens opnieuw blijkt uit reacties precies het

tegenovergestelde. Het is niet zo moeilijk om uit de diverse partijprogramma's elementen van overeenkomst inzake economisch model, sociale organisatie of filosofisch concept te distilleren waar meer dan een politieke formatie zich achter kan scharen, maar er zijn uiteraard al evenveel onderdelen waarover de meningsverschillen zo niet onoverbrugbaar, dan toch wel erg scherp blijken te zijn. Blijft uiteraard de vraag in hoever er ooit al eens ernstige pogingen zijn ondernomen om los te komen uit de inspiratieloze maatschappelijke clichés en de filosofische gemeenplaatsen die wij dagelijks mondjesmaat te slikken krijgen. Alleszins niet op een structurele basis, nog niet!

Duidelijkheid

En toch heeft de *Toekomstverklaring* van Open Vld alvast één niet onaardig winstpunt opgeleverd: duidelijkheid. Door te opteren voor federalisme *"als staatsordenend principe, zowel voor België als voor Europa"* en het invoeren van een Belgische federale kieskring wordt voor iedereen duidelijk dat de opening naar separatisme -al dan niet verdoken- onbespreekbaar is. De N-VA, die eind oktober in haar Halloween-teksten precies het tegenovergestelde had gedaan en zich daarmee eens te meer in een positie van stand-alone had gewrongen, heeft dat blijkbaar goed begrepen, want Ben Weyts stelde in een interview begin december onomwonden *"wij zijn geen liberale partij. Wij hebben gelijklopende recepten... Maar daar houdt de vergelijking met Open Vld op."* En als ik deze uitspraak koppel aan wat ik Stefaan De Clerck vanuit

zijn romantische nostalgie hoor zeggen dat *"de relatie tussen het Vlaams-nationalisme en de christendemocratie diep verankerd zit in het Vlaamse DNA"* dan zegt mij mijn buikgevoel dat liberalen het zeker niet in die hoek moeten gaan zoeken. En ik die er in al mijn naïviteit van overtuigd was dat het waanbeeld van een homogene Vlaamse volksaard nu toch wel tot het verleden behoorde...

Of Stefaan hierover heeft nagedacht? Zeer zeker, want hij voegt er fijntjes aan toe: *"Vandaag zijn wij aparte partijen en is de N-VA veel groter dan de CD&V, maar wie weet wat er morgen of overmorgen gebeurt... Wij kunnen elkaar beter maken. De warmte van CD&V en de scherpte van N-VA. De focus op de ontvoogding van de mens en de ontvoogding van de natie. Dat gaat heel mooi samen."* Voilà, meer moet dat niet zijn, want uit een recente Trends-enquête bij ondernemers en CEO's blijkt dat liefst 51,4% van de respondenten bij de federale verkiezingen voor de N-VA zouden stemmen, en 22,7% voor Open Vld. CD&V, Groen en sp-a zouden dan terugvallen op 8,2%, respectievelijk 2,4% en 1,5%. Je hoeft dus heus geen rekenwonder te zijn om tot de conclusie te komen dat met dergelijke scores N-VA en CD&V samen aan 59,6% van de stemmen komen. Open Vld kan dan meteen de leiding nemen van de oppositie! En wat zich aan de andere kant van onze taalgrens afspeelt, doet er dan ook niet meer toe. Jammer voor Paul Magnette en Bruno Tobback die elkaar zonet in een vernieuwde relatie liefdevol hadden teruggevonden en ook al openlijk droomden van een betere toekomst. Waarvan akte!

Goede vrienden,

laten wij bij al deze mooie vooruitzichten toch maar proberen enige nuchterheid aan de dag te leggen en ons niet al te veel laten opjatten door allerhande varianten van helderziendheid. Zij kunnen erg makkelijk leiden tot masale blindheid. En in het land der blinden...

Half liberaal, half libertariër

Maar wie ben ik om jullie dat soort wijsheid voor te houden? Wij hebben daar vandaag Luc Van der Kelen voor ingehuurd. Hij staat al een tijdje te popelen ... en jullie ook, naar ik vermoed. Ik hoef hem niet echt aan jullie voor te stellen. Jullie kennen hem sinds jaren als de politieke redacteur van *Het Laatste Nieuws*, zo nu en dan ook wel als gast van radio- of tv-programma's. Stichtend lid van B-plus, een vereniging die zich afzet tegen het verder uiteenvallen van de Belgische federatie en zoekt naar de verwantschap tussen Vlamingen, Walen, Brusselaars en Duitstalige Belgen. Hij zal dus volgens sommigen wel tot de categorie van de "slechte Vlamingen" behoren. Sinds enkele maanden officieel met pensioen, maar nog steeds niet in te tomen. Mild als het kan, maar ook genadeloos als het moet. Half liberaal - half libertariër, maar altijd recht door zee. Meestal licht ironisch, bijwijlen ook wel eens sarcastisch. In zijn journalistiek testament *Koning Albert II en zijn vijf premiers* stelt hij dat hij in zijn loopbaan van ruim veertig jaar vier eerste ministers heeft zien komen en gaan en de vijfde en huidige, mogelijks nog zal zien uitgroeien tot de beste van de klas, omdat hij de politieke moed opbrengt om, zelfs tegen sommige verzuchtingen van zijn eigen PS, het land door de crisis heen te loodsen en weer helemaal op koers te brengen.

Is er nog leven na Di Rupo? Raakt de Wetstraat 16 in de gegeven omstandigheden nog verhuurd? Wie oren heeft, hij hore !

Brussel, eindejaarsreceptie LVV, 19 december 2013.

VERVOLG VAN PAGINA 3

LVV-EINDEJAARSRECEPTIE MET LUC VAN DER KELEN

De lafhartigheid van de overloper

"Klein Vlaanderen, Klein België hebben te weinig impact en de belangen spelen op een ander niveau. Politici houden zich met problemen bezig die niet deze van de burgers zijn: het communautaire bijvoorbeeld. "Wie weet er nog wat BHV betekent?" Van der Kelen wil "meer Europa", maar er is een sterke strekking die van "meer Europa" niet moet hebben. "Guy Verhofstadt zal het dus niet gemakkelijk krijgen om zijn enthousiasme voor Europa in de campagne aan de man te brengen". Bovendien zal België na de verkiezingen niet meer meespelen: "het Europees presidentschap zullen we na het vertrek van Herman Van Rompuy wel kunnen vergeten."

Gefleerde N-VA

Van der Kelen stelt ten slotte vast dat het beleid sinds september is stilgevallen. Alle grote beslissingen werden aan het begin van de regering-Di Rupo afgesproken en uitgevoerd. En wat met Open Vld? Bij de provinciale verkiezingen in 2012 behaalde de partij 14,1% wat een stijging was ten opzichte van 2010. "Men moet dus niet pessimistisch zijn. De partij zal geen dieptepunt beleven. In het verleden geraakte de PVV die ooit 10 procent haalde, er ook weer bovenop." Van der Kelen stelt veel hoop in de nieuwe generatie met Rutten, De Croo, De Block en Turtelboom. Ook in andere partijen, zoals de CD&V met Wouter Beke, ziet hij een nieuwe generatie opstaan. Dat Open Vld geleid wordt door 'sterke vrouwen' is voor Van der Kelen een ongelooflijke troef in wat ooit ronduit een "machopartij" was.

Maar voorlopig eist niemand de "Wetstraat 16" op. Zelfs de CD&V niet meer die altijd een machtpartij was en ook niet verder kwam dan "aan de macht blijven", ver van de grote ideologieën die men wel in partijen als Open Vld en sp.a kon vinden. De CD&V heeft dus geen kandidaat-premier. Wie de grootste zal zijn na de verkiezingen zal wel de "16" moeten opeisen. De verhouding tussen CD&V en N-VA zal hierin een belangrijke rol spelen. N-VA ontnam CD&V het leiderschap in Vlaanderen en dat zit Wouter Beke, de voorzitter van CD&V, nog bijzonder hoog: "die man haat Bart De Wever". "Een moment van zwakte na de verkiezingen, bij regeringsonderhandelingen, op hét moment dat N-VA opnieuw zal weigeren om het premierschap op te nemen, zal de CD&V niet nalaten de grote slokop van de christendemocraten vakkundig te fileren en naar de eeuwig jachtvelden te sturen". Wat betekent dat "de moeder aller verkiezingen" voor N-VA dus erop of eronder zal zijn. Een tweede zit komt er niet. Het zal meteen moeten juist zitten." - B.C.

(1) **Luc Van der Kelen, Koning Albert II en zijn vijf premiers. Een leven in de Wetstraat. Memoires van een commentator.** Uitg. Manteau, 2013; 240 blz.; 21,50 euro.

Zuid-Chinese Zee KOLKEND WATER

door Lukas De Vos

De inzet is groot: toezicht op de belangrijke vaarroutes langs de Aziatische oostflank, visserijrechten, aanspraak op onderzeese bodemrijksdommen (vooral vermoedelijke gas- en olievoorraden), en strategische uitvalsbasis voor dat deel van de Stille Oceaan. De escalatie de voorbije veertig jaar om elkaars soevereiniteit te betwisten is uitgegroeid tot een kruitvat, dat de hele regio kan destabiliseren. De drie hoofdrolspelers zitten elk in een patstelling. Taiwan heeft het recht aan zijn kant, maar niet de macht om dat recht te doen gelden. China heeft die (militair-economische) macht wel, maar niet de aanspraken. Japan heeft wel de aanspraken maar niet het recht.

Zeebodemschatten

Tot 1972 was er geen vuiltje aan de lucht. De onbewoonde eilanden lagen er verlaten bij, tussen gevaarlijke draaikolken en dieptestromingen. Impliciet werd erkend dat het Japans "Overgave-instrument", op de Nimitz ondertekend op 2 september 1945, de Senkaku bij Okinawa indeelde. De Geallieerden (de facto, de Amerikanen) bestuurden de archipel tot ze de soevereiniteit in 1972 overdroegen aan Tokio. Niemand protesteerde. Maar een VN-onderzoek naar zeebodemschatten uit 1968 bevatte toen al sluimerende conflictstof. Met de oliecrisis van 1973, de nood aan steeds meer energie voor het Japanse Wirtschaftwunder, en later de snelle industrialisering en opening van China, werd een perfect voorwendsel aangereikt om met de spierballen te

De spanning loopt hoog op in de Zuid- en Oost-Chinese Zee. Aanleiding is de territoriale betwisting over een onooglijke hoop rotsblokken, goed voor 7 vierkante kilometer: de Tiaoyutai eilanden, zoals Taiwan ze noemt. Of Diaoyu in de Volksrepubliek, Senkaku in Japan.

rollen. Vorig jaar kwam het echt tot een kortsluiting. Het groeiende nationalisme, zowel in China als in Japan, zette de twee regionale grootmachten lijnrecht tegenover elkaar, ondanks het vriendschaps- en vredesverdrag dat na zes jaar onderhandelen in 1978 een einde moest stellen aan het oorlogsressentiment.

Teruggave

Japan houdt vast aan de teruggave (1972) en aan het Verdrag van San Francisco (1952) om zijn aanspraken kracht bij te zetten. China roept de meest vergezochte historische anekdotes om het bezit al sinds de Mingdynastie kracht bij te zetten ("en we zijn er in 1893 geneeskrachtige kruiden gaan plukken onder Cixi"). Het meest juridisch onderbouwde standpunt verdedigt Taiwan. "Drie documenten verlenen ons internationale erkenning", zegt 'ambassadeur' Kuoyu Tung. "De Verklaring van Kairo 1943, de Verklaring van Potsdam 1945, het Instrument van Overgave 1945". Kairo, waar Roosevelt, Churchill en Tsjang Kai Sjek bijeenwaren, stelde al regels op voor de naoorlogse periode en bouwde voort op het Atlantisch Handvest van 1941. Toen werd gestipuleerd – en daar zit het adertje onder het gras – dat na de nederlaag "Japan alle eilanden in de Stille Oceaan moet teruggeven die het sinds 1914 heeft veroverd" (mijn cursivering). Maar ook dat Japan "alle met geweld veroverde gebieden weer moet afstaan". In Potsdam, waar ook de Sovjets zich bij aansloten, ontstond een nieuw hiaat.

Jonathan Holslag vreest dat de economische aanpak van de Japanse premier Abe op niks uitloopt, en dat de demografische terugval Japan ondermijnt.

Japan kreeg Honsjoe, Hokkaido, Kioesjoe en Sjikokoe terug, plus "such minor islands as we determine". "We", dat was de opperbevelhebber, generaal McArthur, die bij de capitulatie in de Baai van Tokio afdwong dat Japan de voorwaarden van Potsdam "in good faith" zou uitvoeren.

Japan verweert zich. "Wij hebben de onbewoonde Senkaku opgenomen in 1895, ze waren toen terra nullius", internationaal aanvaard niemandslaan. Er is Japanse economische activiteit geweest tussen 1900 en 1940, toen de laatste van 200 arbeiders vertrok. De eilanden waren Japans privébezit. Maar terecht werpen Taiwan en China op dat de uitbating gebeurde in het kielzog van het ongelijke Verdrag van Shimonoseki, na een

Aanleiding tot het conflict is de territoriale betwisting over een onooglijke hoop rotsblokken, goed voor 7 vierkante kilometer: de Tiaoyutai eilanden.

Chinese nederlaag tegen Japan. Het keizerrijk moest ook Taiwan als kolonie afstaan. Dan met het wel de Chinapolitiek van Nixon zijn die in 1972 de huidige verwickelingen heeft uitgelokt. De zetel in de Veiligheidsraad ging naar Peking, Taiwan werd uit de VN geweerd, de Okinawa-archipel kwam weer onder Japans gezag. Zonder overleg. "Ongepast", vindt Tung, "Dat nemen we niet. We hebben onze Amerikaanse bondgenoot ook diets gemaakt dat zelfs overdracht van administratief bestuur aan Tokio uit den boze is". Maar juist omdat Taiwan sterk gedemilitariseerd is sinds de Amerikaanse omslag, heeft het steeds sterker ingezet op diplomatie. Onder president Ma Ying-jeou van de Kwomintang zijn er diverse handels- en reisovereenkomsten met China afgesloten. En na een eerste opflakking van de eilandenbetwisting lanceerde Ma een pragmatisch initiatief. "Dat vredesinitiatief steunt op drie pijlers: dialoog en geen confrontatie; internationale arbitrage; en gemeenschappelijke uitbating van de rijkdommen rond de eilanden".

Groeiend nationalisme

Alleen heeft de machtswissel in de Volksrepubliek daar anders over geoordeeld. Sinds het aantreden van Xi Jinping is het nationalisme opgevoerd, niet het minst om het binnenlands gemor te smoren. Daarin passen de veroordeling van partijbons Bo Xilai, en de opgevoerde vervolging van Tibetaanse en Oeigoerse tegenstanders. Omgekeerd blijft de legerbegroting met ruim 10 % stijgen. De eenzijdige uitroeping van een "identifica-

tiezone voor luchtverdediging" (ADIZ) over een groot stuk van de Oost-Chinese Zee was een bewuste provocatie. Ze overlapt de territoriale wateren rond de eilanden, en de Japans controlezone. Van de weeromstuit vloegen twee Amerikaanse B-52-bommenwerpers onmiddellijk de internationaal verworpen zone in. China hield het bij verbaal protest, maar een week later ramde een oorlogsbodem wel bijna de USS Cowpens, een kruiser met geleide raketten. Er is weinig nodig om een casus belli te scheppen. Zuid-Korea heeft meteen een eigen ADIZ ingesteld, die handig de Japanse controlesfeer ontloopt, maar wel een stuk overlapt met die van China. Het is niet zo, zoals Jonathan Holslag suggereert, dat Japan kan overgaan tot een blitzaanval in een beperkt conflict, een "pre-emptive strike". Holslag vreest dat de economische aanpak van premier Abe op niks uitloopt, en dat de demografische terugval Japan ondermijnt. Maar Japan heeft nog altijd de derde sterkste economie ter wereld. En Japan haalt de banden aan met de oude bondgenoten. De Amerikaanse basis op Okinawa mag langer openblijven; de zogenaamde "zelfverdedigingsmacht" neemt hoe langer hoe meer de vorm van een regulier leger aan (met inzetten van schepen voor internationale opdrachten zoals piratenbestrijding aan de Rode Zee, of olieleveringen aan Amerikanen in Afghanistan); de legeruitgaven stijgen pijlsnel, volgend jaar met 3 %; en intussen legt Tokio twistpunten bij met Taiwan (visserij) en Zuid-Korea (erkenning van de veiligheidszone). En net als Amerika weigert Japan alle vlucht-

routes van zijn vliegtuigen over te maken aan China – alleen Seoel en Taipei willen de routes van de burgerluchtvaart vooraf doorgeven. Tokio behoudt het zich het recht voor Chinese drones af te schieten.

Onberekenbare factor

Er is één onberekenbare factor in de groei-krampen van het nieuwe Oost-Azië: Noord-Korea. De onrust is gegroeid met de onverwachte uitschakeling van Jang Song Thaek, de invloedrijke oom van sterke man Kim Jong Oen. Jang was de pion van China in Noord-Korea. Zijn terechtstelling doet het wantrouwen in het atoomprogramma van Kim toenemen. Behalve Zuid-Korea, liggen Noord-China en Japan binnen de reikwijdte van Kims raketten die met een kernkop kunnen geladen worden. De tekenen bedriegen ook Xi Jinping niet. Na de openlijke kritiek van de Amerikaanse vicepresident Joe Biden bij zijn bezoek aan Peking op de persbeteugeling, de corruptie, en het ongepaste machtsvertoon, ziet ook hij de snelle Amerikaanse toenadering tot Vietnam. Dat kan de weke buik van China treffen. Op Moskou of de Arabische wereld moet China niet rekenen. De bemoeienissen in Zuid-Siberië zijn bij Poetin in geen al te beste aarde gevallen. En de kneveling van de islamieten in Xinjiang (Oost-Turkmenistan) is een doorn in het oog van de moslimwereld. China dreigt zonder bondgenoten te vallen, India is zijn economische rivaal, Afrika vooral een wingebied. Dan is een open conflict niet direct aangewezen. Vooral niet om een paar hompen rots.

Zoals in alle onderdelen van de openbare sector, moet er ook – niet ten onrechte - binnen de culturele sector zuinig met de centen worden omgesprongen. En daarom heeft de “bevoegde” administratie laten weten aan de grote, klassieke orkesten binnen Vlaanderen, dat het moet gedaan zijn met een al te “gemakkelijke” programmatie, lees: het uitvoeren van de werken van gekende – én populaire – componisten zoals Mozart, Brahms, Verdi, Puccini en andere Beethovens.

De subsidieparadox

Mark Bienstman
mbienstman@hotmail.com

En dat er – willen ze goed geplaatst zijn in de rangorde voor de volgende subsidieronde - van hen verwacht wordt dat ze meer vernieuwend, hedendaags maar dus ook meer “risicovol” werk in hun repertoire moeten opnemen.

Minder publiek

Sommige orkesten anticiperen dan ook op dit nieuw gegeven en hebben hun programmatie aangepast. Resultaat: daar waar zij vroeger quasi steeds voor volle zalen konden optreden, valt de publieke belangstelling nu dramatisch terug. Dus een echte paradox: hoe meer (beter ???) de subsidiërende overheid zich met de zaken bemoeit, hoe minder het publiek komt opdagen...

Het publiek dat van “klassieke” muziek houdt en ook bereid is daarvoor naar een concertzaal te gaan, lust blijkbaar geen pap van deze nieuwe generatie componisten. Dat roept natuurlijk toch wel enkele fundamentele vragen op, met name: wat is de finaliteit van deze cultuursubsidies? In dit verhaal zijn er twee mogelijke invalshoeken: ofwel vertrekt men vanuit het standpunt van het aanbod (= de componisten en/of het uitvoerend orkest) ofwel staat de vraag (= het publiek) centraal?

Wil de subsidiërende overheid nieuw, belovend talent een kans geven? Daar zijn zeker argumenten voor: voor een jonge en/of vernieuwende componist is het – uiteraard – niet gemakkelijk om op te boksen tegen gevestigde waarden (zoals een Vivaldi, Rahmaninov...). Dus een (tijdelijk) duwtje-in-de-rug (via een subsidie) zou deze handicap moeten wegnemen en toelaten dit jong, ontlukend talent een faire kans te geven. De grote vraag hierbij is: wie van al deze mogelijke nieuwkomers verdient deze tijdelijke bescherming? Wie zal bepalen welke jonge artiest wel of niet een potentieel heeft om in de toekomst door te groeien naar de top? Is het zinvol, realistisch, alleen jong talent van bij ons deze bescherming te geven? Het risico

is hier bijzonder groot dat de “bevoegde” commissie en/of administratie die deze keuzes moet maken vrij snel terecht komt in het clubje van “ons-kent-ons”. Het detecteren -laat staan het garanderen van succes- van beloftevol talent (in om het even welke branche trouwens) is zeker géén exacte wetenschap. Dit delicate proces enkel in de handen leggen van bureaucratisch (en godbetert politieke) verantwoordelijken, lijkt ons zowel vanuit economisch, als democratisch perspectief géén goede zaak.

Welke muziek?

Wil de subsidiërende overheid de uitvoerende artiesten aanzetten om ook eens iets anders te spelen dan de populaire werken? Ook hier weer dezelfde vragen als hierboven: wie, en op basis van welke criteria, zal bepalen wat er dan wel of niet op de programmatie moet/mag komen? Het risico op ofwel een puur elitaire benadering ofwel een benadering op basis van favoritisme is andermaal bijzonder groot. Een verstandige orkest verantwoordelijke zal juist zoals zijn collega platen- of CD-uitgever uit de populaire, hedendaagse, “lichte” muziek zorgen dat hij met een evenwichtig aanbod komt: hij zal inder-

daad vooral uitpakken met de gevestigde namen, maar toch hier en daar –en zonder dat het totale pakket uit balans wordt gebracht- een nieuw en/of gedurfd stuk toevoegen. En het zou dan ook niet de eerste keer zijn (net zoals in de “populaire” muziek) dat de B-kant van een plaat veel beter scoort dan de A-kant en dat hierdoor een artiest (definitief) in de schijnwerpers komt te staan.

Wil de subsidiërende overheid vooral meer publiek naar de concertzalen lokken? Naar onze bescheiden mening zou dat het centrale aandachtspunt moeten zijn van elk subsidiebeleid: wat baat het scheppende en/of uitvoerende artiesten te subsidiëren (uit schaarse algemene middelen) als het publiek er geen interesse in heeft? Het argument dat als men voor de gemakkelijke, veilige weg kiest en het publiek alleen de populaire en gekende zaken aanbiedt, men uiteindelijk alleen tot een vervlakking en nivellering naar beneden zal leiden, gaat niet op. Het gaat om een graduëel groeiproces: eerst moet men het publiek in de zalen zien te krijgen. Eens ze deze stap hebben leren zetten, kan men hen ook geleidelijk laten kennis maken met het meer moeilijker werk.

Lotti

Puur commerciële initiatieven zoals Helmut Lotti (“Lotti goes Classic”) of de glitter & glamour shows van André Rieu hebben wellicht meer bijdragen tot het “populariseren” van de klassieke muziek (en dus de mensen de weg te wijzen naar de “normale” concertzalen) dan de vele betuttelende subsidieregels.

De overheid zou de (schaarse) middelen beter besteden aan goede muzikale opleiding en vorming : als “actieve” scheppende en/of uitvoerende kunstenaars een degelijke opleiding & vorming krijgen, moeten zij in principe voldoende begeestering voor hun kunst kunnen overbrengen, zodat de “passieve” genietter (= het publiek) via basiskennis opgedaan tijdens zijn schooljaren daar ook wil bij betrokken zijn. Dat is iets helemaal anders dan het opleggen van quota van wat er wel of niet mag worden gespeeld.

KINDERSPELEN

Fijnzinnig sprookje voor volwassenen van Marc Pairon

Een steeds minder gehoorde gnome is dat een debuterende auteur ten minste vijftig moet zijn vooraleer hij zijn eerste roman mag schrijven. Met zijn debuutroman ‘De Kinderspelen’ voldoet Marc Pairon (°1959) aan die conditionering.

door John Rijpens

De voorbije halve eeuw heeft Pairon een romanesk leven geleid. Een leven dat men beslist on-Vlaams kan noemen. Door familiale factoren gedwongen verbleef hij slechts tot zijn vijftiende op de schoolbanken. Hierna zwierf hij de rest van zijn jeugd door Europa. In Frankrijk werkte hij bij de druiven- en tomaatenoogst en was hij koehouder en ober. In Griekenland hielp hij bij de citroenen- en olijvenpluk en was hij receptionist in een hotel in Athene. In het Portugese Fatima was hij gids, in Amsterdam sandwichman voor een striptent en nachtportier voor een hotel. In Zwitserland achtereenvolgens tuinman, landbouwer, schoorsteenveger, krantenbezorger en barman. En bij dit alles niet echt belezen.

Doofpot

Toch moet het schrijven hem in het bloed hebben gezeten. Hij begon met poëzie, bewonderde en imiteerde Nic Van Bruggen. Maar het waren vooral zijn aforismen die insloegen. In een mum van tijd werden die zelfs vertaald in het Engels, het Italiaans en zelfs het Arabisch. Zijn verzameling ‘Een doofpot is een Belgisch streekgerecht’ verkocht zelfs 5000 exemplaren.

Bij het bekijken van de cover van ‘De Kinderspelen’, met de weergave van het wereldberoemde gelijknamige schilderij van Pieter Bruegel de Oude(re) zou men de foute indruk kunnen krijgen met een verhandeling te maken te hebben over dit meesterwerk: “real literature lovers never judge books by their covers!”

Er is wel een link, maar die is vrijblijvend en het hoofdpersonage schrijft brieven naar Bruegel. Pairon heeft het in eerste instantie over een plattelandsgezin met een ontiegelijk aantal kinderen. Zij hebben zich gevestigd in een afgedankt gebouw dat destijds een bejaardeninstelling was – en zich uit de “eerste wereld” teruggetrokken. Er is nog

contact met de moderne samenleving maar dat gebeurt via toevallige ontmoetingen.

Centraal staat de vergrijsde stamvader, zijn dementerende echtgenote en hun rist kinderen die hij als de “spelende kinderen” van Bruegel laat opgroeien: vrij, zonder conventies, met vooral het recht op een gelukkig en warm gezinsnest, zonder incest, zonder huiselijk geweld en het recht op eigen geloof en cultuur.

Het verhaal overspant de periode van een Oudejaarsavond tot zes januari. Wie als lezer de aforismen en allegorieën wil onderstrepen is snel gesatureerd: ze vliegen als bruisende watervallen van elke pagina, van elke paragraaf.

Satire

Pairon is een begenadigde satiricus die geen mededogen kent voor de aangeboren boosaardigheid van de menselijke natuur. Het hemels levende gezinnetje wordt geconfronteerd met racisme, materialisme en andere ondeugden die wel onontbeerlijk lijken te zijn in een beschaafde gemeenschap en zelfs de oorsprong vormen van alle vooruitgang! En dat terwijl Pairon zijn ‘goede’ personages welvarendheid laat bereiken zonder heb- en roofzucht. Het verhaal trekt van leer tegen vormen van immoraliteit en wordt een doorgevoerde satire op de hypocrisie, vol paradoxen en ironie.

‘De Kinderspelen’ blijft boeien door de humor, de fantasie, absurde situaties en onvergetelijke citaten. Pairon verlegt het mystieke en het fabelachtige naar het realistische, Het groteske, de spot, de dagelijkse werkelijkheid zijn met elkaar verweven: een fijnzinnig sprookje voor volwassenen.

Marc Pairon, *De Kinderspelen*.
Uitg. Stichting Charles Catteau,
Aartselaar, 2013; 233 blz.; 14,50 euro.

Wie verzuring in de maatschappij aanklaagt, wordt zelf tot zuurpruim verklaard. Het overkwam Fientje Moerman toen zij een opinie instuurde naar de krant.

Verzuring M/V

*Aviva Dierckx,
voorzitter
Liberale Vrouwen*

Klokkeluiders en profeten zijn niet populair. Ook kittige dames die een bestaande negatieve tendens aanklagen, delen in de klappen. Voor de drie categorieën kun je zelfs stellen: hoe meer waarheid ze verkondigen, hoe meer ze met de nek aangekeken worden.

Who dunnit

Ze maken iedereen ongemakkelijk, daders en onschuldigen. Wanneer een leraar speurende ogen de klas liet rondgaan -wie heeft dat kat-tenkwaad uitgehaald-, dan begon jij toch ook te zweten, zelfs al was je niet de dader? Het verklaart voor een klein stukje het ongemak tegenover de mensen die opstaan en roepen: hé er is iets mis. Maar het verklaart niet alle vormen van gif en déloyauteit die Fientje Moerman over zich heen kreeg. Daarom wil ik het even hebben over "verzuring M/V", want er wordt wel degelijk heel anders gereageerd als de klokkeluidster een vrouw is.

He could have...

Stel dat niet de naam van Fientje onder dat stuk had gestaan, maar van pakweg Roland Duchâtelet of Philippe De Backer ... Roep jij nu: maar die zouden dat niet gezegd of geschreven hebben... wel lees dan vooral niet verder! Fientje Moerman beschreef feiten die politici, zowel mannen als vrouwen, ervaren in hun contacten met media en kiespubliek. Het zijn geen verzinsels. Er werd niet overdreven of tranerig gedaan. Er werden uitingen van verzuring aangeklaagd zoals die zich ook buiten de politiek voordoen. Op het niveau waar plots iedereen ofwel een zakkenwasser ofwel een zakkenvuller is. Nijd tegenover wie meer geld verdient. Onverdraagzaamheid tegenover spelende kinderen. Verkeersagres-

sie die toeneemt. De verzuring die even zure GAS-boetes in het leven riep.

Het verschil is dat als er Duchâtelet of De Backer onder deze 'naming and shaming' tekst had gestaan, zij niet als reactie hadden gekregen: als je niet tegen de hitte kunt, moet je maar uit de keuken blijven.

She did it

Wat blijktbaar vooral een 'vrouwelijk' gehalte gaf aan de aanklacht van Fientje, is dat ze niet louter feiten van verzuring opsomt, maar vertrekt van wat die doen met een mens die eraan onderhevig is. En dat ze die mogelijke verlamming, verontwaardiging, op-eieren-lopen-gewaarwording herleidt tot hetzelfde basisgevoel: angst.

Natuurlijk negeert ze in 99% van de gevallen die angst en doet gewoon verder waarvoor ze verkozen werd, ze is immers geen doetje maar een kittige politica. En dat wordt dan opeens ook in twijfel getrokken, dat kittige. Opeens ben je flauw en vrouw, als synoniem. En haasten sommige collega's zich om je af te vallen of om oorverdovend te zwijgen, ook al hebben ze enkele dagen voordien luidkeels in de koffiekamer van het parlement nog dezelfde verzuurde fenomenen tegenover de politiek staan vaststellen.

Hij màg

Yves Desmet schreef in dezelfde week een edito over het nieuwe wantrouwen in de samenleving en de systematiek waarmee op zogenaamde politieke incidenten gereageerd werd. Hij schreef 2 jaar geleden een gloeiend betoog tegen de verzuring, compleet met resem voorbeelden. Toegegeven, hij gebruikte het woord 'angst' niet, dat woord dat juist zo

angstig-kwaad maakt. En ... hij is een man. Dus per definitie kan hij tegen de hitte, zelfs als hij in die keuken niet kookt maar alleen recepten schrijft.

Waarom hebben we zo'n hekel aan vrouwen die de waarheid zeggen? Mannen vinden vrouwen van hun eigen leeftijd altijd een beetje verzuurd. Een vrouw die niet, kopjescheef, hoopvol-naïeve woorden spreekt, dat moet wel een kenau zijn. Die mag ons niet wijzen op angsten, van haar zijn we sowieso al bang... Dus keren de verzuurden zich om en wijzen terug naar de aanklager: jij, jij, je bent zélf verzuurd.

Yes we can

In haar inleiding voor de politieke lente schrijft Gwendolyn Rutten dat angst, onzekerheid en vertwijfeling ons blind kunnen maken. Ze stelt ook dat verzuring een normale reactie is als de toekomst onzeker is en afgunst toeneemt. Maar het is geen liberale reactie, concludeert ze. Wat Fientje deed sluit daarop aan: het monster in de ogen kijken, het benoemen, alvorens je er de positieve kentering van kunt gaan uittekenen, en de manier waarop je de steven wegstuurt uit dat zure moeras naar zoetere wateren toe. Dat gebeurt dus ook. Wie jarenlang sleept om stenen in een rivier te verlegd te krijgen, die is heus niet zelf te verzuren door wat verzuring. Zelf angstig? Zelfs dat niet. In de politieke winter verlangend naar lente, dat wel.

(*) Mao zei dat vrouwen de helft van de hemel op hun schouders dragen. De Liberale Vrouwen is het eerder om de wereld te doen: dit is een column van Aviva Dierckx over dié bepaalde kijk op de wereld.